

Veset gård

Slåttonn på gamlemåten

■ LANDBRUK

På Veset gård har de denne sommeren gjort en del av slåtten på gamlemåten. Med ljå og på dugnad.

Sverre Solberg
63 91 18 14
redaksjon@raumnes.no

Slåtten på Veset er i gang. Med ljå. Det 12 dekar store bestebetet er for beitt for traktor og annen motorisert redskap. Da kommer nyslåtte ljåer, store river og dugandes arbeidsfolk til sin rett. Men hvem er det egentlig de slår graset for, disse ennsiastene?

— Insekter, sier Kåre Hombli med et lunt smil under skyggelua. Akkurat insekter er det ikke mangel på denne solfylte dagen. Himmelen hvelver seg om et blåkløkkert panser over slåtteenge, og fimer, klegg og blinding surrer over svette kropper.

Biomangfold er stikkordet

Mange pølser av nyslått gras blir nennsomt rullet nedover de bratte ravinebakkene, ned mot bringebærkjerret i bunnen. Vinterfor blir det ikke. Nei, dette er et arbeid med ti års perspektiv. Minst. Biomangfold er et stikkord. Humler og bier også.

Her, som overalt på Østlandet, gror de gamle slåtteenge i egen. Nitrogen-elskende arter som hundekjeks og bringebær overtar mens for dums artsrike blomstrenge med prestekrage, blåkløkke og mye annet forsvinner.

En monokultur

Det blir en monokultur. Humler dør. Bier dør. De gamle slåtteengeens flora er kanskje viktigere enn man har trodd.

For Eva og Søren Nordbye på Veset handler det om å skjette ravinebakkene på en god måte. — Hestene er litt flise på det og tar ikke hundekjeks, sier Søren. Fortsatt kan enge skilte med rik blomsterflora, men den står i fare for å gro igjen. Eva og Søren deltar selv aktivt i slåtten.

Naturvernforbundet

Det er Naturvernforbundet som har tatt initiativet til og organiserer dugnaden på naturbeittet i Vesetravina. Biolog Siri Khalsa fra Naturvernforbundet i Oslo og Akershus jobber med kulturlandskap og stiller med nyinnkjøpte ljåer, river og ristekur, Gårdbruker, nann-

stadsokning og botaniker Kåre Hombli er dugnadsleder. Selv kaller han seg inrektbonde og har med en velbrukt ljå, lagd av faren etter krigen en gang.

Tar vare på engblomstene

Kåre forteller litt om prosjektet: — I slutten av juni slo vi hundekjeks, og nå er det gras og blomster som tas. Det gjelder å tunge for mye gjødsling av området, så derfor må graset slås og rakes velk. Samtidig vil vi ta vare på engblomstene, så det er viktig å vente til de har frodd seg. Men hundekjeks er vi ikke noe glad i. Den må vi fjerne før den får frodd seg. Å etablere en god blomstereng er ikke gjort i en håndvending. Kanskje tar det ti år med slik slått, kan skje en hel generasjon, sier Hombli.

Ny dugnad i dag

Seks entusiaster får gjort mye på en sokrik augustdugnad. Men å slå hele den bratte lia på en dag, går ikke. Dermed blir det ny dugnad lørdag 19. august. De som måtte være interessert, kan kontakte Veset gård eller Siri Khalsa.

TRUETE NATURTYPER

● Både raviner og slåttemarker regnes som truede naturtyper i Norge. Ravinedal ble ført opp som sårbar på den nasjonale rødlista for naturtyper i 2011.

● Det finnes flere ravinetyper, men i Norge er det ravin i marin løse som er dominerende. Romerike er kjerneområdet for denne naturtypen, men mye av det opprinnelige ravinelandskapet har blitt planert eller fylt igjen i løpet av de siste femti årene.

● Ravinene er kjennetegnet ved nærlingsrike, bratte ler med store forskjeller i lys og fuktighet og har dermed et rikt artsmangfold fra naturens side.

● Slåttemarker er klassifisert som sterkt truet og er en av noen få såkalte utvalgte naturtyper i landet. Det betyr at myndighetene har satt i verk særlige tiltak for å redde slåttemarkene fra å forsvinne.

● Den største trusselen mot denne naturtypen er gjengroing. Økt bruk av kraftfôr, tette beitemarker, overgjødsling og manglende slått er de viktigste årsakene til at områdene gror igjen.



LANG ERFARING: Slått av ljå er en fagkunnskap. Kåre Hombli har lang erfaring, og ljåen er like gammel som han selv.



HUNDEKJEKS: Siri Khalsa fra Naturvernforbundet og dugnadsleder Kåre Hombli fra Nannestad slår hundekjeks under slåtten i juni.



SVINGER LJÅEN: I sommer har det vært flere slåttedugnader på Veset gård. Her er det Søren Nordbye, Tore Lund og Kåre Hombli som svinger ljåen på naturbeittet i Vesetravina.

Alle foto: Sverre Solberg



RULLER GRASET: Siri Khalsa fra Naturvernforbundet og Eva Nordbye ruller graset ned i bunnen av ravinen.



VESETRAVINA: Søren og Eva Nordbye på hundekjeks slått i Vesetravina i juni. Kåre Hombli i bakgrunnen.



TØRKER SVETTEN: Tore Lund fra Sørum tørker svetten under slåtten i Vesetravina.